

dr hab. Jakub Urbańczyk
Akademia Muzyczna
im. Krzysztofa
Pendereckiego
w Krakowie ul. św. Tomasza
43 31-027 Kraków e-mail:

Recenzent, dr hab. Jakub Urbańczyk prof. AMKP
Dziedzina sztuki muzyczne, dyscyplina instrumentalistyka

Kraków, dnia 10 czerwca 2021 roku

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej, prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego z dnia 17 marca 2021 roku.

Zlecenie podjęte na podstawie *Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz z późniejszymi zmianami).

Dotyczy:

Do nadesłanego mi przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej pisma z dnia 17.03.2021 roku została dołączona praca doktorska mgr. Jakuba Waszczeniuka

pt. *Wpływ dokonań artystycznych T. Dokszycera na rozwój techniki trąbkowej w XX wieku* oraz dokumentacja działalności artystycznej doktoranta.

Praca doktorska Pana mgr Jakuba Waszczeniuka składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz jego opisu. Na dzieło artystyczne składały się kompozycje solowe na trąbkę oraz z towarzyszeniem fortepianu. Kandydatowi towarzyszyła przy fortepianie Maria Miszczak.

Zarejestrowane kreacja muzyczna w formie dzieła artystycznego będącego przedmiotem rozprawy doktorskiej Kandydata wykazała jego wybitne umiejętności, talent oraz wysoki poziom muzykalności.

Na dzieło zaś składają się zawarte w tytule płyty pozycje: „*Dokshitzer, Gershwin, Shchedrin, Shostakovich.*”

Podstawowe dane o Kandydacie.

Pan mgr Jakub Waszczeniuk jest polskim trębaczem, który dzięki swojej pracy artystycznej rozwijał swój warsztat i technikę gry. Jego gra na tym instrumencie została wielokrotnie doceniona w Polsce i za granicą. Jest on uznanym wirtuozem tego instrumentu i zbudował międzynarodową renomę. W Polsce uchodzi za wybitną postać zarówno wśród środowiska trębaczy, ale także innych instrumentalistów z grupy instrumentów dętych blaszanych. Pan mgr Jakub Waszczeniuk od wielu lat działa prężnie na rzecz tej grupy instrumentów. Jest współzałożycielem kwintetu blaszanego *Polish Brass Quintet*, w którego skład wchodzi mój absolwent, tubista Krzysztof Mucha. Współtworzy również zespół blaszany większych rozmiarów: *Sinfonia Varsovia Brass*. Od początku powstania tych formacji śledzę rozwój tych zespołów i jestem pod wrażeniem ich artystycznego poziomu. Dzięki swojej pracy dydaktycznej, organizacyjnej i artystycznej na terenie Polski promuje grę na instrumentach dętych zachęcając do muzykowania przyszłych adeptów sztuki muzycznej. W sferze dydaktycznej Pan mgr Jakub Waszczeniuk rozwija swoje umiejętności pedagogiczno-metodyczne dzięki pracy na Uniwersytecie Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Warszawie (od 2017 roku prowadzi klasę trąbki). Warte podkreślenia jest także, że

ukończył on z wyróżnieniem Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego w Wrocławiu (w klasie trąbki prof. Igora Cecocho).

Gra Pana mgr Jakuba Waszczeniuka ma walory ponadprzeciętności, a jego interpretacje dzieł muzycznych oraz umiejętność łączenia w swojej pracy artystycznej różnych technik stanowią niezaprzeczalny dowód jego profesjonalności muzycznej. Przekłada się to bezpośrednio na jego zdolność gry w różnych stylach, gatunkach i formacjach instrumentalnych (od gry solo - przez kameralistykę i *big band* - aż po grę w orkiestrach symfonicznych).

Jego główną drogę artystyczną wyznacza praca w wybitnym zespole o międzynarodowej renomie *Sinfonia Varsovia* w Warszawie. W zespole tym piastuje stanowisko pierwszego trębacza, co potwierdza jego nienaganną technikę gry, wzorcową artykulację oraz szerokie możliwości barwowe (w tym użytkową technikę gry sonorystycznej). Wypracowana w procesie edukacji barwa może być wyznacznikiem dla obecnych i przyszłych pokoleń trębaczy w Polsce i za granicą.

Współpracuje również z innymi orkiestrami takimi, jak: *Malaysian Philharmonic Orchestra*, *Sinfonietta Cracovia*, *Orkiestra Akademii Beethovenowskiej*, *Leopoldinum*, *Orkiestra Filharmonii Łódzkiej*, *Orkiestra Filharmonii Poznańskiej*.

Istotnym punktem w jego artystycznej karierze była solowa kreacja na koncercie inauguracyjnym Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego „Chopin i jego Europa” (Warszawa, 2016). Jest to o tyle wyjątkowe ponieważ wykonywał *II Koncert na fortepian, trąbkę i orkiestrę smyczkową* op. 35 Dymitra Szostakowicza wraz z Marthą Argerich (wyk. Orkiestra *Sinfonia Varsovia* pod dyr. Alexandra Rabinowicha-Barakowsky'ego). Koncert został zarejestrowany, a płyta z tego wydarzenia wydana przez wydawnictwo festiwalowe. Możliwość wykonania tego typu kompozycji w charakterze solisty z tak utytułowaną pianistką wyróżnia go wśród polskich trębaczy. Wyżej opisane zdolności gry w różnorodnych składach i stylach egzemplifikuje chociażby wielokrotne angażowanie Pana mgr. Jakub Waszczeniuka w charakterze muzyka big-bandowego i sesyjnego. Współpracuje z takimi orkiestrami rozrywkowymi, jak *Kukla Band*, *Tomasz Szymuś Orkiestra*, *Orkiestra Grzegorza Urbana*. Z tymi zespołami występuje w wielu produkcjach i koncertach telewizyjnych, m.in. *Taniec z gwiazdami* czy *KFPP Opole*. Jako muzyk sesyjny dokonał szeregu

nagrań płytowych realizując partię trąbki w piosenkach takich artystów, jak: Zbigniew Wodecki, Ania Szarmach, Frank McComb, Ryszard Rynkowski, Adam Sztaba, Grażyna Łobaszewska, Lora Szafran, Piotr Rubik, Maryla Rodowicz, Robert Gawliński, Katarzyna Groniec i Jacek Kotlarski.

Plejada gwiazd z kręgu muzyki rozrywkowej, z którą współpracował i współpracuje świadczy o jego artystycznej reputacji. Swoiste godzenia różnych sposobów gry w muzycznych „światach” (muzyki symfonicznej, kameralnej, solowej, jazzowej i rozrywkowej) oddaje w pełni jego wszechstronne umiejętności. Pan mgr Jakub Waszczeniuk ma dużą zdolność odnajdywania się w różnych nurtach muzycznych (zwłaszcza w grze symfonicznej i rozrywkowej), a Jego prezentacje są na najwyższym światowym poziomie.

Ocena pracy doktorskiej

Praca teoretyczna posiada zgrabną strukturę i zawiera następujące części: Wstęp, trzy Rozdziały, Zakończenie i Bibliografię oraz Spis Przykładów.

Rozdział pierwszy Autor poświęcił problematyce dokonań artystycznych Timofieja Dokszycera. W tym rozdziale Pan mgr Jakub Waszczeniuk skupia się na szerokiej działalności artystycznej opisywanej postaci. Osobne podpunkty rozdziału poświęcone są kolejno; karierze wybitnego trębacza-artysty, pracy pedagogicznej oraz aranżacji i kompozycji T. Dokszycera. Opis zawiera także dokonania artystyczne tego rosyjskiego trębacza. W dysertacji znalazły się życiorys oraz szczegółowy opis kariery T. Dokszycera z autorskim podziałem na etapy. Elementem wyróżniającym tę pracę pisemną jest sposób prezentacji postaci rosyjskiego trębacza oraz przedstawienie jego drogi pedagogicznej. Zwłaszcza ważne jest to w kontekście popularyzacji T. Dokszycera polskim muzykom grającym na instrumentach dętych. Wg autora tej dysertacji opis kariery rosyjskiego trębacza był przedmiotem zaledwie jednej pracy magisterskiej i jednej rozprawy doktorskiej. Szeroka działalność tego wybitnego instrumentalisty i twórcy dzieł muzycznych powinna mieć o wiele większe uznanie w polskim piśmiennictwie muzycznym. Co ciekawe: istnieje tylko jedna publikacja

w języku angielskim pt. *The memoirs of Timofiei Dokshizer* (w tłumaczeniu: Pamiętniki Timofieja Dokszycera). W języku rosyjskim znaleźć można kilka prac poświęconych temu trębaczowi. T. Dokszycer jest autorem kilku książek autobiograficznych, a informacje w nich zawarte posłużyły Panu mgr. J. Waszczeniukowi do stworzenia struktury pracy pisemnej. Stąd też dysertacja zawiera także wiele informacji z życia T. Dokszycera kształtujących kontekst postaci i jego artystycznych dokonań. Wartością dodaną są ustne przekazy profesora I. Cecocho (nauczyciela J. Waszczeniuka i propagatora wiedzy o rosyjskim artyście w Polsce), który znał osobiście Timofieja Dokszycera. Szczególnie informacje dotyczące działalności pedagogicznej są niezwykle interesujące. Przyszli nauczyciele gry na trąbce mogą znaleźć szczerze wypowiedzi pedagoga ugruntowane dzięki wieloletniej pracy dydaktycznej oraz z ogromnemu doświadczeniu. Jest to bardzo ważne ponieważ spostrzeżenia T. Dokszycera zawarte w dysertacji J. Waszczeniuka są zadziwiająco trafne, zwłaszcza biorąc pod uwagę wielowymiarowy charakter jego działalności (solista, muzyk orkiestry, dyrygent, kompozytor) oraz długość pracy zawodowej (mając 84 lata realizował nagranie płytowe). W pracy pisemnej Pana mgr. J. Waszczeniuka znalazły się informacje o klasie gry na trąbce T. Dokszycera, którą ukończyło wielu znamienitych trębaczy. Szkoła gry rosyjskiego trębacza jest znana na całym świecie, a dzięki pracy Pana J. Waszczeniuka ma szansę utrwalić się szerszej w świadomości polskich trębaczy.

W następnym rozdziale poświęconym m.in. kompozycjom i transkrypcjom na trąbkę autor dysertacji zawarł spis prac kompozytorskich rosyjskiego artysty. W ciekawym ujęciu przedstawia potrzebę stworzenia nowego repertuaru na trąbkę tak, aby pokazać nowe wirtuozowsko-sonorystyczne możliwości instrumentu. Bardzo dobrze została opisana potrzeba stworzenia przez T. Dokszycera odpowiedniej literatury specjalistycznej (na trąbkę), by móc pokazać możliwości wirtuozowskie omawianego instrumentu. W ten sposób powstały utwory, które tworzą nowy nurt w literaturze trąbkowej XX wieku.

Praca jest wykonana w sposób uporządkowany i logiczny. Należy jednak zauważyć brak rozdziału poświęconemu problemom wykonawczym. Pan mgr. Jakub Waszczeniuk, wykazujący się wybitnymi osiągnięciami artystycznymi, z pewnością znalazłby szereg

ćwiczeń umożliwiających wypracowanie i kształtowanie warsztatu gry. Stopień trudności zaproponowanego repertuaru jest wysoki i opis ćwiczeń, które ułatwiłyby wykonanie tych utworów byłby wskazany. Dodatkowo praca nie zawiera informacji odnośnie przykładów nutowych.

Ocena dzieła

Dzieło dołączone do pracy teoretycznej w postaci płyty CD jest znakomitą kompilacją utworów stanowiących świetny asumpt do dyskusji o problemach wirtuozerii trąbkowej. Autor jako wybitny trębacz dokonał nagrania z niebywałą precyzją. Aranżacje oraz kompozycje Timofieja Dokszycera są bardzo wymagające, a czasami nawet arcytrudne (rosyjski trębacz stworzył je dla siebie z powodu braku tego typu literatury na ten instrument). Pan mgr J. Waszczeniuk wykonał omawiane kompozycje bardzo dobrze. Koncert D. Szostakowicza na trąbkę został wykonany z pianistką Marią Miszczak. Dialogi muzyczne zostały wykonane z najdrobniejszymi niuansami. Nagranie charakteryzuje się wysokim poziomem szczegółowości, zwłaszcza w warstwie dynamicznej i artykulacyjnej, co przekłada się na bardzo dobre wrażenie artystyczne, czytelność i klarowność planów muzycznych. Również interpretacja dzieła D. Szostakowicza w aranżacji T. Dokszycera została wykonana wzorowo. Godne zauważenia są inne pozycje znajdujące się na płycie, zwłaszcza kompozycje George'a Gershwina i Riodiona Szczeredina.

„*Błękitna rapsodia*” George'a Gershwina w aranżacji T. Dokszycera to jedna z pozycji którą można znaleźć na płycie. Zarówno aranżacja rosyjskiego trębacza, jak i wykonawstwo J. Waszczeniuka wykazują u obu postaci dużą zdolność w kreacji (u jednego w transkrypcji, u drugiego w kształtowaniu barwy dźwięku) tego typu kompozycji z pogranicza muzyki jazzowej i symfonicznej. Pan mgr J. Waszczeniuk, z racji swoich szerokich umiejętności łączenia technik gry różnych stylów muzycznych, odnalazł się doskonale w interpretacji tego dzieła. Operowanie różnicami barw, ukazywanie całej palety możliwości dynamicznych, artykulacyjnych i wyrazowych daje przekonanie o znakomitej wyobraźni muzycznej Kandydata.

Następna pozycja z zarejestrowanego dzieła artystycznego to utwór Rodiona Szczeredina. Jest to transkrypcja rosyjskiego trębacza, w oryginale napisana na

skrzypce solo z towarzyszeniem fortepianu. Charakter utworu nawiązuje do ludowej muzyki hiszpańskiej. Także w tym nagraniu duet Waszczeniuk - Miszczak odnalazł właściwy charakter utworu.

We wszystkich prezentowanych utworach słycać wielki kunszt wirtuozowski tego znakomitego Artysty.

W całym dziele słycać Kandydata znakomicie władającego wszystkimi środkami wyrazu. Jego piękny dźwięk, swoboda poruszania się w każdym rejestrze instrumentu, jakość wszystkich technicznych przebiegów, zmian dynamiki i nieskazitelna intonacja są zawsze najwyższej, wirtuozowskiej próby. Trąbka w prezentowanych utworach brzmi niezwykle szlachetnie ukazując swe fantastyczne możliwości techniczne i barwowe.

Konkluzja

Podsumowując mam niewątpliwą przyjemność stwierdzić, iż **praca doktorska Pana mgr Jakuba Waszczeniuka to publikacja bardzo wartościowa, ujęta pomysłowo i nader ciekawa. Przedstawia temat działalności Timotfieja Dokszycera, który jest mało znany wśród muzyków grających na instrumentach dętych w Polsce. Pod względem merytorycznym, zawiera także wiele cennych wniosków o charakterze szczegółowym i ogólnym. Praca stanowi zarazem znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej instrumentalistyka i w związku z powyższym spełnia wymogi art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.**

Pracę doktorską z satysfakcją przyjmuję.

dr hab. Jakub Urbańczyk, prof. AMKP

